

de heer drs. J.H. Smits
Directeur Financiële Markten
Ministerie van Financiën
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

De Nederlandsche Bank N.V.
Betalen, Cash &
Marktinfrastructuur

Postbus 98
1000 AB Amsterdam
+31 20 524 91 11
www.dnb.nl

Handelsregister 3300 3396
BTW: NL003569056B01

Onderwerp

Uitvoeringstoets Besluit chartaal betalingsverkeer

Geachte heer Smits,

Naar aanleiding van uw verzoek namens de minister van Financiën heeft DNB een uitvoeringstoets uitgevoerd op het ontwerp voor het Besluit chartaal betalingsverkeer ('Besluit').

Het Besluit zal invulling geven aan een aantal grondslagen uit de Wet chartaal betalingsverkeer ('Wcb') op grond waarvan bij Algemene maatregel van bestuur nadere regels gesteld kunnen worden. Het gaat hierbij ten eerste om nadere eisen die aan de chartale basisinfrastructuur worden gesteld en het gebruik daarvan, en ten tweede aan eisen die aan grote geldtransportondernemingen zullen worden gesteld teneinde zicht te houden op de continuïteit van hun dienstverlening.

Deze brief dient in samenhang met de brief van 4 april 2024 te worden gelezen, waarin DNB de uitkomst van haar uitvoeringstoets op het ontwerpvoorstel van wet voor de Wcb aan u heeft medegedeeld. Kort gezegd gaf DNB destijds aan dat de Wcb als zodanig goed uitvoerbaar en handhaafbaar zou zijn, maar dat dit ook afhankelijk is van de regels die bij Algemene maatregel van bestuur genomen zouden worden. Verder gaf DNB aan dat qua taak en capaciteit het toezicht op de naleving van de Wcb goed aansluit bij de huidige centrale banktaken van DNB en daarin met uitbreiding van enkele fte's bij inwerkingtreding, te absorberen zou zijn. Het Besluit, zoals nu voorgelegd, brengt in die conclusie geen verandering.

Daarbij plaatst DNB de onderstaande kanttekeningen met betrekking tot het voorgelegde besluit, en noemen wij twee relevante veranderingen die zich hebben voorgedaan sinds de uitvoeringstoets van 4 april 2024.

Het Besluit

Ten aanzien van de inhoud van het Besluit merkt DNB de volgende punten op.

Het Besluit voorziet in de norm dat een voorziening voor het opnemen van eurobankbiljetten binnen 5 kilometer bereikbaar moet zijn. Het gaat hierbij om ten minste 3.850 voorzieningen. Het is essentieel dat DNB periodiek gerapporteerd krijgt waar die voorzieningen zich bevinden. Hetzelfde geldt voor de andere eisen die het Besluit aan de voorzieningen stelt, zoals dat keuze wordt geboden uit verschillende denominaties. Het is dan ook voor de handhaafbaarheid van belang dat het Besluit voorziet in periodieke informatieverstrekking¹. DNB zal uiteraard invulling geven aan de grondslag om hierbij regels te stellen. Overigens zal daarbij naar verwachting bij het bestaande rapportagekader voor banken worden aangesloten.²

¹ Artikel 17 van het Besluit

² De Regeling staten financiële ondernemingen Wft 2011.

Datum

20 mei 2026

Uw kenmerk

2026-0000089704

Ons kenmerk

TM100000-1035214771-4577

Behandeld door

BC&M-CBO

Bijlagen

-

Ten tweede merkt DNB het volgende op over de beschikbaarheidsnorm in het Besluit.³ Die norm stelt *per locatie* (per dienst) een beschikbaarheidspercentage. De voorziene periodieke informatieverstrekking ziet daarentegen op beschikbaarheid *per voorziening* over de voorafgaande maand.⁴ Deze systematiek verhindert echter niet dat DNB de gegevens per voorziening kan gebruiken om de beschikbaarheid per locatie te controleren. Van elke voorziening zal namelijk de locatie moeten worden gerapporteerd.⁵ DNB kan de rapportageregels zo inrichten dat per voorziening het tijdvak van (on)beschikbaarheid wordt gerapporteerd. Hiermee kan DNB vaststellen of er op enig moment ten minste één voorziening per locatie beschikbaar was. Aldus kan DNB inderdaad per locatie controleren hoeveel tijd binnen de gebruikelijke openingstijden van de locatie die locatie in gebruik was en is de beschikbaarheidsnorm per locatie handhaafbaar. Desalniettemin zou verduidelijking op dit punt welkom zijn.

Een derde punt betreft de tarifiering voor gebruik van de chartale basisinfrastructuur. Blijkens de toelichting op de Wet chartaal betalingsverkeer is beoogd dat die na inwerkingtreding voortaan tegen nul- of maximumtarieven worden aangeboden⁶ en dat, omdat de chartale diensten in principe aan alle klanten aangeboden moeten worden, er geen ruimte overblijft om te differentiëren in de kosten van betaalrekeningpakketten met of zonder chartale diensten. Op besluitniveau kunnen volgens de toelichting ook constructies als een 'korting' of cashback op betaalpakketten als een gebruiker geen contant geld gebruikt, aan banden worden gelegd. Voor de handhaafbaarheid hiervan is een expliciet verbod op dergelijke constructies in het Besluit gewenst.

Ten vierde merkt DNB op dat de norm voor landelijke dekking verwijst naar een afstand tot bepaalde voorzieningen voor in Nederland woonachtige of gevestigde rekeninghouders. De toelichting noemt hierbij dat de gerealiseerde afstanden worden gemeten tussen enerzijds het middelpunt van postcode-6-gebieden waar mensen wonen, resp. winkels gevestigd zijn, en anderzijds de dichtstbijzijnde voorziening. Verder noemt de toelichting dat ervan uitgegaan wordt dat alle bewoners of winkeliers op een Nederlands adres beschikken over een betaalrekening. Daarmee beoordeelt DNB de afstandsnorm als uitvoerbaar en handhaafbaar. Het meten en controleren van afstanden tussen elk adres zou daarentegen ondoenlijk zijn, althans een disproportionele nalevings- en handhavingslast met zich brengen, laat staan indien daartoe eerst in kaart gebracht zou moeten worden of op een adres een rekeninghouder woonachtig of gevestigd is.

Veranderde omstandigheden

In aanvulling op de opmerkingen op het Besluit merkt DNB ten slotte op dat sinds het indienen van het wetsvoorstel voor de Wcb enkele zaken zijn veranderd. Zo heeft zich een verdere consolidatie van de markt voor geldtransport voorgedaan.⁷ DNB heeft dit niet kunnen meenemen in de uitvoeringstoets op de Wcb. Inmiddels is dit gegeven aan de orde gekomen in de Nota naar aanleiding van het Verslag.⁸ Met de Wcb wordt aan DNB de werkzaamheid opgedragen om de continuïteit van de dienstverlening bij het geldtransport te monitoren. Daartoe zullen grote geldtransportondernemingen bepaalde verplichtingen krijgen. Deze verplichtingen zijn naar het oordeel van DNB goed te handhaven. DNB hecht er echter aan te benadrukken dat zij niet op basis van de Wcb en het Besluit een derde zou kunnen verplichten tot de uitvoering van geldtransportdiensten. Daartoe zullen andere

³ Artikel 11 van het Besluit.

⁴ Regel b van de tabel in artikel 17 van het Besluit.

⁵ Id. regel a.

⁶ Memorie van toelichting, *Kamerstukken II*, 2025/26, 36 711, nr. 3, p. 30.

⁷ DNB doelt hier op de overname door Brink's van Ziemann Nederland. Ten tijde van het schrijven van deze uitvoeringstoets is die overname nog onderwerp van onderzoek door de ACM, maar DNB gaat voor deze uitvoeringstoets uit van de huidige stand van zaken.

⁸ *Kamerstukken II*, 2024/25, 36 711, nr. 6, p. 12.

oplossingen gezocht moeten worden als dat aan de orde is. Dat er binnen Nederland thans geen vergelijkbare geldtransportondernemingen actief zijn, zal dat er niet eenvoudiger op maken.

Een andere relevante tussentijdse wijziging is dat de Wcb inmiddels voorziet in een aanvullende drempel van een balanstotaal van EUR 50 miljard, voordat een bank verplicht wordt om het afstorten van losse eurobankbiljetten aan te bieden.⁹ In de memorie van toelichting werd nog opgemerkt dat de verwachting was dat in ieder geval de Volksbank (thans ASN Bank), Bunq en Revolut zullen vallen onder de verplichting om hun betaalrekeninghouders in staat te stellen om contant geld te storten en op te nemen. Door de aanvullende drempel zal dat (voorlopig) niet langer het geval zijn, omdat Bunq B.V. en Revolut Bank UAB een balanstotaal kennen dat lager is dan de drempel. Desalniettemin zullen deze 'middelgrote' banken wel verplicht worden om hun klanten in staat te stellen geld op te nemen volgens de regels die de Wcb en het Besluit daaraan stellen. Daarom verwacht DNB op dit punt geen wezenlijk lagere uitvoeringlasten dan DNB deed ten tijde van haar uitvoeringstoets op het voorstel van wet voor de Wcb.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,
De Nederlandsche Bank N.V.

Bas ter Weel
Directeur Monetaire Zaken

⁹ Amendement Van Berkel c.s., *Kamerstukken II*, 2025/26, 36 711, nr. 20.